

Σε νεκρό σημείο η ενότητα της Ορθοδοξίας. του Γιώργου Ν. Παπαθανασόπουλου.

Την ώρα που η ανθρωπότητα δοκιμάζεται με την πανδημία του ιού COVID – 19 και οι ναοί σφραγίζονται και η Εκκλησία βάλλεται ως αναχρονιστική η Οικουμενική Ορθοδοξία αδυνατεί να αρθρώσει κοινό λόγο, αφού η ενότητα της βρίσκεται σε νεκρό σημείο. Διασπασμένη εμφανίζεται η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ελλάδα, όπου άλλη ανακοίνωση για τα μέτρα προς αντιμετώπιση του ιού εξέδωσε η Εκκλησία της Κρήτης και άλλη η Εκκλησία της Ελλάδος....

Η διάσπασή της επιβεβαιώθηκε και ενισχύθηκε στη σύσκεψη, που έλαβε χώρα στο Αμμάν της Ιορδανίας. Είναι γνωστό ότι ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων κ. Θεόφιλος προσκάλεσε τους Προκαθημένους όλων των άλλων τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών να παρευρεθούν σε μια «οικογενειακή συγκέντρωση» στο Αμμάν από τις 25 έως τις 27 Φεβρουαρίου 2020, «για να εξετάσουν τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί για να επιτευχθεί ο κοινός στόχος διαλόγου και συμφιλίωσης προκειμένου να διαφυλαχθεί η ενότητα της Ορθόδοξης κοινωνίας». Η συγκέντρωση διεξήχθη στο Αμμάν, μια και οι Άραβες Ορθόδοξοι της Ιορδανίας είναι υπό την δικαιοδοσία του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων και εκεί είναι πιο άνετες και πιο ασφαλείς οι συνθήκες σε σχέση με τα Ιεροσόλυμα ή την Βηθλεέμ. Στο Αμμάν όχι μόνο διαπιστώθηκε αλλά και επιδεινώθηκε η διάσπαση της ενότητας της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Και αυτό γιατί έως τις

25 Φεβρουαρίου ήταν γνωστό ότι η Ορθοδοξία ήταν διχασμένη, στο Αμμάν παρουσιάστηκε τριχοτομημένη... Συγκεκριμένα:

Την μία ομάδα αποτελούν οι τρεις Εκκλησίες, οι οποίες έχουν αναγνωρίσει την υπό τον σχισματικό «Μητροπολίτη» Ουκρανίας Επιφάνιο Εκκλησία. Πρόκειται για το Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης, το οποίο αυθαιρέτως και μόνο του τον αναγνώρισε, και το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και την Εκκλησία της Ελλάδος, που το ακολούθησαν. Και οι τρεις προκαθήμενοι απέσχον της συνάντησης στο Αμμάν.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος στην πρόσκληση του Πατριάρχου Ιεροσολύμων απάντησε με γράμμα. Μεταξύ των άλλων ο κ. Βαρθολομαίος γράφει στον κ. Θεόφιλο σε έντονο ύφος αναπόδεικτους χαρακτηρισμούς και αβάσιμους στους ισχυρισμούς, όπως: «Τυχάνει εμφανής, **καίτοι ανομολόγητος** και εν τοις δυσίν Υμετέροις Γράμμασι, τόσον η **ουχί αυτοπροαίρετος διάθεσις Υμών...όσον και ο σκοπός αυτής**, παρ' όλην την προσπάθειαν εμφανίσεως της μετ' ευρυτέρου δήθεν θεματολογίου. **Πέραν του ανιστορήτου και ιεροκανονικώς αμαρτύρου πλαισίου της**, μακράν της ευχαριστιακής, αφετηρίας μιας τοιαύτης προσπάθειας, τυχάνει όλως προβληματική η εκκίνησις τηλικαύτης διαδικασίας άνευ της στοιχειώδους εξετάσεως του κόστους και του οφέλους του εγχειρήματος εις το Σώμα της Μιάς, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας». (Σημ. Ο τονισμός του υπογράφοντος).

Ο κ. Βαρθολομαίος στην επιστολή του προς τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων αυτοπαγιδεύεται στην επίκριση, ότι ο κ. Θεόφιλος δεν εξέτασε το κόστος και το όφελος της ενεργείας του.... Αλλά πρώτος και σε πολύ σοβαρότερο ζήτημα, όπως είναι η αυτοκεφαλία μιας σχισματικής Εκκλησίας ο Οικ. Πατριάρχης δεν εξέτασε το κόστος και το όφελος της ενεργείας του. Οι άλλοι δύο Πρωθιεράρχες, Αλεξανδρείας και Αθηνών δεν απήντησαν ή δεν κοινοποίησαν στον Τύπο την απάντησή τους στην πρόσκληση του Πατριάρχου Ιεροσολύμων.

Οι υπόλοιπες έντεκα (11) Εκκλησίες, οι οποίες δεν έχουν αναγνωρίσει τους σχισματικούς της Ουκρανίας, χωρίστηκαν στα δύο ως προς τη σύσκεψη στο Αμμάν. Οι έξι από αυτές τις Εκκλησίες ήσαν παρούσες, είτε με τους Προκαθημένους τους (Ιεροσολύμων, Μόσχας, Σερβίας και Τσεχίας – Σλοβακίας), είτε με εκπροσώπους τους (Ρουμανία, Πολωνία). Οι υπόλοιπες πέντε (Αντιοχείας, Βουλγαρίας, Γεωργίας, Κύπρου και Αλβανίας) απέσχον.

Για τις πέντε απουσίες εγράφησαν και ελέχθησαν διάφορα. Για τον Κύπρου λ.χ. ότι δεν θέλησε να στενοχωρήσει και άλλο τον Οικ. Πατρι-

άρχη. Ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου είπε ότι δεν απάντησε στο γράμμα του Πατριάρχου Ιεροσολύμων, διότι θεωρεί ότι τέτοιες συσκέψεις μπορεί μόνο ο Οικουμενικός Πατριάρχης να συγκαλεί. Για τον Βουλγαρίας ελέχθη, ότι μόνος του αποφάσισε να απόσχει, χωρίς να ενημερώσει σχετικά τη Σύνοδο. Οι Γεωργίας κ. Ηλίας και Αλβανίας κ. Αναστάσιος απέστειλαν γραπτώς τις αντιρρήσεις τους για τη σύσκεψη.

Το Πατριαρχείο Αντιοχείας απάντησε αρνητικά στην πρόσκληση του Πατριάρχου Ιεροσολύμων. Στο σχετικό ανακοινωθέν αναφέρεται ότι ο Πατριάρχης Αντιοχείας αποφεύγει ενέργειες με τις οποίες θα συντελούσε στο βάθεμα του υπάρχοντος σχίσματος. Σε αυτό εξηγείται ότι ασφαλώς ο κ. Ιωάννης προσπαθεί να βρεθεί με το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων λύση για τη δικαιοδοσία στο Κατάρ, αλλά η απουσία του δεν οφείλεται σε αυτή τη διαφορά, αλλά στη θέλησή του οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε εκκρεμούντα ζητήματα και σε διορθόδοξο επίπεδο να είναι με «ομόφωνη συναίνεση».

Ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και πάσης Αλβανίας κ. Αναστάσιος στη δική του απάντηση προς τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων του υπενθυμίζει ότι η Εκκλησία της Αλβανίας απηύθυνε προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο «θερμή παράκληση, όπως, αξιοποιούν το κατ' εξοχήν προνόμιο του συντονισμού των Ορθοδόξων Εκκλησιών συγκαλέση το συντομώτερο δυνατόν Πανορθόδοξον Σύναξιν ή Σύνοδον, προκειμένου να προληφθή ο εμφανής κίνδυνος οδυνηρού σχίσματος, απειλούντος την αξιοπιστίαν της Ορθοδοξίας και την πειστικήν αυτής μαρτυρίαν εις τον σύγχρονον κόσμον». Στη συνέχεια της επιστολής του ο κ. Αναστάσιος εκφράζει προς τον κ. Θεόφιλο την εκτίμηση ότι η πρόσκληση του για τη σύναξη στο Αμμάν «αντί να συμβάλη εις την βελτίωσιν της ενότητος θα περιπλέξει έτι πλείον την επιβαλλομένην θεραπευτικήν αγωγήν» και του σημειώνει: «Διό δεν δυνάμεθα να μετάσχωμεν εις την προτεινομένην συνάντησιν».

Το Πατριαρχείο της Ρουμανίας αιτιολόγησε την δια Μητροπολίτου αντιπροσώπου του συμμετοχή στην «αδελφική συνάντηση» του Αμμάν, ως μια συμβολή στην προώθηση της ενότητας της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Όπως εγράφη στο σχετικό ανακοινωθέν εμμένει στις αποφάσεις του υπ' αριθμ. 9156/2018 και 180/2019, το Οικ. Πατριαρχείο και το Πατριαρχείο της Μόσχας να προσέλθουν σε διάλογο προκειμένου να δώσουν, το συντομότερο δυνατό, μια λύση στο πρόβλημα της αυτοκεφαλίας της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ουκρανίας, για να μη βαθύνει η πόλωση μεταξύ δύο αντιπάλων στρατοπέδων: το ένα υπέρ του Πατριαρχείου

χείου της Κωνσταντινούπολης και το άλλο υπέρ του Πατριαρχείου της Μόσχας. Ταυτόχρονα η Ιερά Σύνοδος του Πατριαρχείου της Ρουμανίας δηλώνει σύμφωνη να δοθεί η αυτοκεφαλία σε ολόκληρη την Εκκλησία της Ουκρανίας (και όχι μόνο σε ένα μέρος της), αλλά αυτή να υλοποιηθεί μετά από συμφωνία του Οικουμενικού Πατριαρχείου με το Πατριαρχείο της Μόσχας και με πανορθόδοξη συναίνεση και ομοφωνία.

Το αποτέλεσμα της συνάντησης του Αμμάν δεν ήταν αυτό που ήλπιζε ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων. Ουδέν το θετικό προσέφερε στην ενότητα της Ορθοδοξίας και ειδικότερα στην επίλυση του Ουκρανικού. Ενδεικτικό του αποτελέσματος αυτής είναι ότι στο τελικό ανακοινωθέν το μόνο που σημειώνεται για το Ουκρανικό και για την ενότητα είναι το κοινότοπο, ότι οι συμμετασχόντες αναγνώρισαν ότι ο παν – Ορθόδοξος διάλογος είναι αναγκαίος για την επούλωση του προκληθέντος τραύματος για το Ουκρανικό και για συμφιλίωση των αντιτιθεμένων μερών.

Τελικά αποδείχθηκε ότι ήταν λάθος η ενέργεια του Πατριάρχου Ιεροσολύμων να εμμείνει στην πρόσκληση του, όταν διαπίστωσε ότι πολλές Εκκλησίες δεν την αποδέχθηκαν. Ο σκοπός θα επετύγχανε πλήρως αν στο ουδέτερο έδαφος του Αμμάν συναντιόταν ο Οικουμενικός Πατριάρχης με τον Πατριάρχη Μόσχας και σε αυτήν ήσαν και όλοι οι υπόλοιποι Πρωθιεράρχες και έβγαινε ένα αποτέλεσμα για την Εκκλησία της Ουκρανίας και το μήνυμα της συμφιλίωσης των δύο Προκαθημένων και της επαναφοράς της ενότητας στην Ορθοδοξία. Επειδή αυτή η συνάντηση ήταν εκ των πραγμάτων ανέφικτη, οι προσδοκίες του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων ήσαν να συμμετάσχουν τουλάχιστον οι περισσότερες αυτοκέφαλες Εκκλησίες, το λιγότερο οι εννέα από τις δεκατέσσερις. Ούτε αυτό επετεύχθη. Και ενώ έως το Αμμάν ήσαν έντεκα οι διαφωνούσες Εκκλησίες με την ενέργεια του Φαναρίου στην Ουκρανία, μετά το Αμμάν αυτές φάνηκαν διαιρεμένες ως προς τον τρόπο επίλυσης του ζητήματος.

Ο Οικ. Πατριάρχης, με τα σημερινά δεδομένα, δεν πρόκειται να αλλάξει απόφαση στο ουκρανικό. Όπως γράφει ο Βέλγος καθηγητής Serge Model η γεωπολιτική διαμάχη του φιλοδυτικού Κιέβου με τη Ρωσία για την ανατολική Ουκρανία έχει εξελιχθεί και σε γεωθρησκευτική διαμάχη για ολόκληρη την Ουκρανία. Στη δεύτερη διαμάχη κεντρικός είναι ο ρόλος του Φαναρίου.

Η λογική του κ. Βαρθολομαίου είναι πως ήταν δικαίωμά του μόνος του να αναγνωρίσει τους σχισματικούς της Ουκρανίας και επομένως οι άλλες Εκκλησίες οφείλουν να αλλάξουν άποψη και να τον ακολου-

θήσουν. Το είπε κατά τα 80ά γενέθλιά του, τα οποία επισήμως εορτάσθηκαν στο Φανάρι: «Δοξάζομεν τον Θεόν και δια το αυτοκέφαλον της Ουκρανίας, το οποίον αποκατέστησεν εις την κανονικότητα εκατομμύρια ταλανιζομένων Ορθοδόξων πιστών, **επικαιροποίησε την πρωτόθρονον ευθύνην και ανέδειξε τα अपαράγραπτα δίκαια της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας**, τα συνοδικώς κατωχυρωμένα και εν μακρά πρακτική αιώνων μεμαρτυρημένα και καθηγιασμένα». (Σημ. Ο τονισμός του υπογρ.).

Ασφαλώς είχε το δικαίωμα ο Ιεροσολύμων να καλέσει σε συνάντηση τους Προκαθημένους, κατά την Παράδοση της Εκκλησίας. Όταν ο Κωνσταντινουπόλεως κάνει λάθος και, προς άρση του, δεν δέχεται να συγκαλέσει μια Πανορθόδοξη Διάσκεψη Προκαθημένων, ώστε με ομόφωνία, ή, κατά τον Μητροπολίτη Περγάμου, με πλειονοψηφία να ληφθεί απόφαση επί ενεργείας του, τότε άλλος Προκαθήμενος οφείλει να λάβει την πρωτοβουλία. Στην Ορθοδοξία δεν υπάρχουν αδιέξοδα και διασπάσεις, τύπου Παπικής Εκκλησίας.

Όσοι Προκαθήμενοι υποστηρίζουν πως δεν συμμετέχουν σε Πανορθόδοξη Διάσκεψη για το Ουκρανικό, που δεν συγκαλεί ο Οικουμενικός Πατριάρχης, είναι ως να μονιμοποιούν τη διάσπαση της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Γιατί αυτός ουδέποτε θα την συγκαλέσει. Η μόνη περίπτωση που θα μπορούσε να κάνει τον κ. Βαρθολομαίο να σκεφθεί να αλλάξει άποψη θα ήταν αν οι έντεκα τοπικές Εκκλησίες συνεδρίαζαν υπό τον Αντιοχείας ή τον Ιεροσολύμων και με ομόφωνη απόφασή τους τον προειδοποιούσαν ότι θα παύσουν το μνημόσυνό του και την μαζί του κοινωνία έως ότου βρουν από κοινού λύση, κατά τους Ιερούς Κανόνες, στο Ουκρανικό εκκλησιαστικό πρόβλημα.-

Πηγή : www.antibaro.gr/article